Ա. ՏԱՐԻ–ՓԱՓ № 520 ԲԱՐԻՔՐԻՍՏՈՍԻ 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 1900 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 1900 (Ն. Տ.)

10 ՓԱՐԱ

Journal Arménien paraissant le 6 et le 20 de chaque mois

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՄ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅՔԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐՈՒ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՆԴԷՍ, ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ, ԳՐՈՒԱԾՔ ԵՒ ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

10 ՓԱՐԱ

Direction du Journal Arménien
30, Avenue de la Porte
CONSTANTINOPLE

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏԵՍԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԱՄՍԱԳԻՐ

Ա. ՏԱՐԻ–ՓԱՓ № 520 ԲԱՐԻՔՐԻՍՏՈՍԻ 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 1900 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 1900 (Ն. Տ.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՃԱՌԸ

Ահաւասիկ պատճէնը այն ճառին, զոր Վիլհէլմ Բ. կայսրը Րայխշթակին բացման առթիւ խօսեցաւ, և որուն համառօտութիւնը գրուեցաւ անկէ առաջ։—

«Պարոննե՛ր.

«Ձեզ հասարակաց օգուտին ի նպաստ գործառնութեանց նոր շրջանի մը հրաւիրելու առթիւ, բարեգալուստ կը մաղթեմ յանուն դաշնակից տէրութեանց։

«Մայրագոյն արեւելքի դէպքերը խորին վայրոյթ մը պատճառեցին աշխարհի բոլոր քաղաքակիրթ ժողովուրդներուն։ Կրօնամոլ ատելութիւնը և մթին նախապաշարումը, որուն ոյժ կուտային Բէքինի արքունեաց անգիտակից խորհրդականները, Չինական ժողովրդեան կարգապահութեան անվարժ ամբոխը մղեցին վայրագութիւններ ի գործ դնելու արեւմտեան քաղաքակրթութեան և քրիստոնէական պաշտաման յառաջընթացներուն վրայ, որոնք խաղաղութեամբ կ'ապրէին իրենց հետ։ Իմ դեսպանս, վերահաս վտանգ մը քաջարար մէկդի ընել փորձելու պահուն դաւաճան ձեռքէ մը զարնուելով մեռաւ։ Մայրաքաղաքին մէջ գտնուող օտարականներու կեանքը վտանգի տակ ինկաւ։

«Բայց ահռելի վտանգը միացուց ինչ որ սկիզբները այնքան բաժնուած էր։ Բոլոր ազգերը որոնց դէմ անլուր յարձակում մը կ'ուղղուէր, սեղմ կերպով միացան, և իրենց զաւակները քով քովի կռուեցան համերաշխաբար։ Եւ ինչպէս որ հօն, հեռուն, պատերազմական դրօշները միասին կը ծածանին, նոյնպէս կառավարութիւններն ալ իրենց բանակցութիւններուն մէջ ճիշդ միեւնոյն բաղձանքը կը ցուցնեն, հնար եղածին չափ շուտով իրաց սովորական վիճակ մը յառաջ բերել, և գլխաւոր յանցաւորներուն պատժուելէ ետքը, առաջքը առնել ապագային աշխարհի խաղաղութիւնը վրդովող նմանօրինակ դէպքերու։

«Չինական շփոթութիւններու առաջին լուրերը առնելու ատեն իսկ հաճոյքով կը փափաքէի իմ շուրջ հաւաքել ժողովրդեան ներկայացուցիչները։ Գերման ժողովուրդը և իշխանները զուարթ հպարտութեան և քաջարի համոզումի ցոյցեր ըրած ըլլալով դրօշակին շուրջը հաւաքուած զէնք բռնելու կարող երիտասարդներու մեկնումը,— զգացում մը որ կատարելապէս գտաւ իր արդարացումը հայրենեաց և օտարներու առջեւ՝ մեր զօրքերուն բռնած ընթացքովը—, ժողովրդեան ներկայացուցիչները ալ հայրենասիրական եռանդով մը ապահովաբար նպաստաւոր կարծիք պիտի յայտնէին ձեռք առնուելիք միջոցներուն մասին, և այսպէս պիտի աւելցնէին անոր կարեւորութիւնը։ Բայց մինչ շատ բացորոշ բան մը կար ընելիք, այն է գործել առանց վարանումի, ձեռք առնուելիք միջոցներուն հիմը խախուտ էր, մասնաւորապէս տեղեկութեանց միջոցներու շատ տարտամ ըլլալուն պատճառով։ Հետեւաբար մեր կատարելիք գործը ճշդուած չէր տակաւին, և կատարելապէս չէր կրնար որոշուիլ ըլլալիք ծախքին որքանութիւնը։ Հետեւաբար թէև ըլլալիք ծախքերու վարկերը—սահմանադրութեան տրամադրութեանց համաձայն — քուէարկելու համար Խորհրդարանը արտասովոր նըստաշրջանի մը հրաւիրեցինք, բայց դաշնակից կառավարութիւնները այն համոզումը ունին թէ ազգին ներկայացուցիչ ժողովը պիտի չմերժէ իր հաւանութիւնը տալ անհրաժեշտ դատուած ծախքերուն։

«Եւ յիրաւի հարկ էր ոչ միայն պաշտպանել Գերմանական շահերը որոնք մեծապէս վտանգուած էին այլեւ անյապաղ պաշտպանել Գերման անուան պատիւը։ Այժմ, Մայր. Արեւելքի ձեռնարկին պատճառած ծախքերը ներկայ տարեշրջանի եկամտացոյցին մաս կը կազմեն, և մասնաւոր վարկի օրինագծի մը նիւթ եղած են, որ անմիջապէս ձեզի պիտի ներկայացուի։»

Կայսրը ներքին օրինագիծներու վըրայ խօսելէ ետքը, հետեւեալ կերպով կը շարունակէ գահաճառը։

«Կայսրութեան յարաբերութիւնները բոլոր օտար տէրութեանց հետ, մինչ լաւ և բարեկամական են։ Տխրութեամբ կը յիշեմ իմ դաշնակիցս և հաւատարիմ բարեկամս՝ Ումպէրթօ թագաւորին մահը։

«Բարիզի միջազգային Արուեստահանդէսին մէջ, ուր դրացի պետութիւնը ազնուական յարկ մը պատրաստած էր ժողովուրդներու խաղաղասէր մրցման համար, Գերման գործունէութիւնն և արուեստը մեծապէս գնահատուեցան։ Այս յաջողութիւնը, զոր դուք ալ անշուշտ խնդութեամբ կ'ողջունէք ինծի հետ, ազգային աշխատութեան բոլոր ճիւղերուն համար քաջալեր մը պիտի ըլլայ նոր ճիգերուն, և մինչ աւելի մեծ գործառնութիւններ պիտի ըլլան։

«Կը մաղթեմ որ, պարոններ, Աստուածային շնորհին և օժանդակութեան տակ ըլլան ձեր խորհրդակցութիւնները, զոր դաշնակից կառավարութիւններու հետ համաձայն կերպով պիտի կատարէք յօգուտ սիրեցեալ հայրենեաց։»

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԷՔԻՆԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԶԵԿՈՒՑԱԳԻՐԸ.— Թայմզի Բէքինի թղթակիցը կը հեռագրէ նոյ. 11 թուով.— «Որչափ կարելի է գուշակել, Չինաստան պիտի ընդունի դեսպաններու տուած հաւաքական զեկուցագրին բոլոր պայմանները, բացի Չինացի տասնեմէկ իշխաններու կամ՝ բարձր պաշտօնատարներու մահու պատիժ տրուելէն։ Եւ յիրաւի անկարելի պիտի ըլլայ ընդունիլ տալ այդ պատիժները, ցորչափ արքունիքը ճիշտ այդ իշխաններուն կամ պաշտօնատարներուն հետ կը գտնուի։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԻՐՔԸ.— Նիւեորքէն կը հեռագրեն Թայմզի.—«Ամերիկեան թերթ մը որ ամէն բան գիտնալ կը յաւակնի, կ'ըսէ թէ՝ Արտաքին Գործոց Նախարարը «բարկացած է» որովհետեւ դաշնակիցներու կողմէ Չինաստանի առաջարկուած պայմանները ծայրայեղ կը գտնէ։ Ամէն պարագայի մէջ «բարկացած է» բառը բացարձակապէս սխալ է։ Կրնայ ըլլալ որ Նախագահ Մաք-Քինլի և Պ. Հէյ այն կարծիքը ունենան թէ իրենց յաճախորդէն բարեկամական դիւանագիտութեան մը համար պատշաճ դատուածէն աւելին պահանջուած է. բայց պաշտօնական շրջանակներու մէջ բարկանալու հետք չկայ բնաւ։ Միայն թէ կը կասկածուի Բէքինի Ամերիկեան դեսպան Պ. Քոնկըրի հաշտութեան նախաշաւիղ ծանօթ ծրագրին առանց վերապահութեան հաւանած ըլլալուն։ Եւ եթէ այդ հաւանութիւնը տուած է Պ. Քոնկըր, չի կարծուիր որ Ամերիկեան կառավարութիւնը վաւերացնէ անոր ընթացքը»։

—Ուաշինկդընէն ալ կը հեռագրեն նոյն թերթին.— «Հոս կը հաւաստուի թէ՝ հաշտութեան նախաշաւիղ պայմանագրին վրայ կրնան աւելցուիլ մէկ քանի ուրիշ պայմաններ, որոնք չկան նոյն պայմանագրին ծրագրին մէջ։ Ամերիկեան շրջանակներու մէջ մասնաւորապէս կը պահանջուի աւելցնել պայման մը, որով Բէքին վաճառականութեան համար բաց հռչակուի, և ուրիշ պայման մը որով ոչ մէկ Չինացի ապագային մէջ պիտի չկարենայ գլխատուիլ պարզ հրովարտակով մը, այլ կանոնաւոր դատավարութիւն մը կատարուելէ ետք միայն պիտի գործադրուի այդ որոշումը, ինչպէս կը կատարուի բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներուն մէջ։»

ԶՍՊՈՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ.—Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն նոյեմ. 13 թուով.— «Ռուսական թերթերը զայրոյթ կը յայտնեն Չինաստան գտնուող Գերման զօրքերու իբր թէ ի գործ դըրած բռնութիւններուն, քանդումներուն և աւառութիւններու մասին։ Կ'ըսեն թէ այդ գործերը բացարձակապէս անարժան են քաղաքակիրթ ազգերու, եւ պիտի զայրացնեն և ծայրայեղ միջոցներու պիտի մղեն այն Չինացիները, որոնք մինչեւ հիմայ խաղաղ մնացած էին։ Նովոյէ Վրէմիա սաստիկ կ'այպանէ Ֆրանս. կառավարութիւնը, և կ'ամբաստանէ զայն թէ մեղսակից եղած է Գերմանացիներուն թշնամանքներուն, թոյլ տալով Ֆրանս. զօրքերուն՝ գործակցիլ Մարէշալ Վալտէրզէի ձեռնարկած զսպողական միջոցներուն, մասնաւորապէս Ֆրանս. գունդ մը ղրկելով Կայս. գամբարանները, ճնշում և ազդեցութիւն բանեցնելու համար Չինու կառավարութեան վրայ։»

ԱԶԱՏՈՒԱԾ ՄԻՍԻՈՆԱՐՆԵՐ.— Բէջէյցայէն, 13 նոյ.— Ռուս ընդհ. ըսպայակոյտը այսօր կը ծանուցանէ թէ նոյ. 5 ին Զօր. Զէրբիճքի յաջողած է հետեւակազօրաց երկու ջոկատով և 4 թնդանօթով ազատել Սիպերիական զօրաց կէս ջոկատ և 15 խաղախներ, որոնք Ֆրանսական միսիոնարներու օգնելէ ետքը 6000 Չինացիներէ պաշարուած էին։ Այս վերջինները ցանկցրիւ եղան։ Ռուսներէն 2 հոգի սպաննուեցաւ, և 4 սպայ և 56 զինուոր վիրաւորեցաւ։»

Ո՞ՒՐ ԵՆ ՃԱՊՈՆՑԻՆԵՐԸ.— Թիէնձինի մէջ մասնաւոր հետաքրքրութեամբ կը հարցուի թէ՝ ուր կը գտնուին Ճաբոնական զօրքերը, որոնք Չինու երկրէն հեռացած չեն, բայց հետզհետէ աներեւոյթ եղած են Թիէնձինէն և Բէքինէն, և որոնց ուր երթալը և ինչ ընելը բացարձակապէս անծանօթ կը մնայ։

ՌՈՒՍԵՐԸ թողեր են Թաքուէն Եանկ Ձուն տանող երկաթուղիին հսկողութիւնը։ Մարէշալ Վալտէրզէ ուղղակի հեռագիր մը ղրկելով Ռուսիոյ պատերազմական նախարարին, ազդու կերպով գանգատեր է այդ անօրինութեան դէմ, որուն համար նախապէս տեղեկութիւն տրուած չէր իրեն։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ.— Բաօ-Թինկ-Ֆուի երեք պաշտօնատարները գլխատուեր են ճիշտ այն տեղը, ուր Անգլիացի միսիօնարներ սպաննուած էին։ Միջազգային յանձնաժողովը, Մարէշալ Վալտէրզէի հաւանութեամբ 100,000 թաէլ հատուցում պիտի պահանջէ Բաօ-Թինկ-Ֆու քաղաքէն։

—Գերմանիոյ կայսրը զինուորական թղթատարութիւն մը հաստատեր է, Չինու դէպքերուն կատարելապէս տեղեակ ըլլալու համար։

—Ռուսական չորս յածանաւ-Թորփիլածներ Քիլէն ճամբայ ելեր են Չինական ջուրերը երթալու համար։

ՀԱՐԱՒ ԱՓՐԻԿԷԻ մանր մանր կռիւները կը շարունակուին, իրենց գլխաւոր թատերավայր ունենալով Օրանժը։ Քէյբ-Թաունէն կը հեռագրեն թէ վերջին օրերս Զօր. Րընդլ մէկ քանի ընդհարումներ ունեցած է Պօէրներուն հետ Հարրիսմիթի, Վրէտհի և Րէթզի գաւառներուն մէջ։

—Անցեալ շաբաթ օրը Աֆրիքանտըր կիներու համաժողովը գումարուեր է Բիրլի մէջ (Բարէյոյս)։ Համաժողովոյ անդամուհիները իրենց որոշմնագրին մէջ յայտարարեր են թէ ապագայ Հարաւ. Աֆրիկեան ազգին մայրերն են իրենք։

—Դրեթէ պաշտօնապէս որոշուած է թէ Անգլ. խորհրդարանը արտասովոր նստաշրջանի մը պիտի հրաւիրուի, Հարաւ-Աֆրիկէի պատերազմին համար կառավարութեան պահանջած նոր վարկերը քուէարկելու։ Այդ պատերազմին համար եղած ծախքին համագումարը, 66,682,700 Անգլիական ոսկիի կը հասնի այս պահուս։ 1899 հոկտեմբերին էր որ առաջին վարկը, 10,000,000 ստերլին, քուէարկուեցաւ։ Յաջորդ փետր. 13 ին 12 միլիոն ստերլինի յաւելուածական վարկ մը քուէարկուեցաւ։ Դարձեալ մարտ 12 ին 31 միլիոն եւս քուէարկուեցաւ, որով մինչեւ յուլիս 27 Ներսփ. ժողովին կողմէ կարգուած մասնախումբը 53,582,700 ստերլինի վարկ մը քըւէարկած կ'ըլլար, իբրեւ պատերազմական ծախք։ Այդ միեւնոյն թուականին կառավարութիւնը 5,600,000 ստերլին եւս պահանջեց, զօրքերը իրենց տեղերը փոխադրելու ևլն. ծախքերու համար։ Բայց կ'երեւայ թէ տակաւին դրամի պէտք կայ, քանի որ ինչպէս ըսինք վերը, Անգլ. նորընտիր Խորհրդարանը, որ փետրուարին պիտի գումարուէր, նիստի հրաւիրուած է դեկտեմբեր 3 ին, գլխաւորաբար այդ պատերազմին համար նոր վարկեր քուէարկելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՉԻՆԵԱՑ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ.— Պ. Ժան Պլօք որուն խորհրդովը Ռուսիոյ Ցարը նախաձեռնարկը եղաւ Լա-Հէյի խաղաղութեան դեսպանախորհրդին, Ռեվիւ-Տէ Րէվիւի մէջ կ'ըսէ թէ Գերմանիա պատճառ եղած է զինեալ խաղաղութեան վիճակին շարունակման, և յուսալի է որ իրեն պիտի պարտինք նաև զէնընկեցութիւնը։ «Իրապէս, կ'ըսէ Պ. Պլօք, Գերման ժողովրդեան այնքան համբաւուած դիւրակեցութիւնը կեղծ խայծ մըն է միայն։ Գերմանացիներու 40%ը տարեկան 197 մարքի եկամուտ ունի միայն, 54%ը 276 մարք. և 5%ը 896 մարք, և 1%ը 2781 մարք։ Անգթութիւն պիտի ըլլար աւելի աւելին պնդել։ Իրաց այս վիճակը որ սպառնալից է Գերման կայսրութեան ապագային համար, այժմէն ծանր վտանգ մըն է Իտալիոյ և Աւստրիոյ համար։ Եւ երբ մարդ քիչ մը մտածէ, սարսափահար կը մնայ այն ամենածանր նեղութենէն, զոր Գերմանիա, Իտալիա և Աւստրիա ինքզինքնուն կուտան, իրենց սպառազինութիւնները շարունակելով պատերազմի մը համար, որ թերեւս բնաւ տեղի չպիտի ունենայ, և կամ անհաշուելի վնասներ պիտի պատճառէ։ Գերմանիա հրաշալի յաջողութեան տարիներ ունեցաւ, որոնք ա՛լ չպիտի կրկնուին։ Իր ժողովուրդը կրնար խնայողութիւններ ընել և ըրաւ։ Բայց ո՞ւր են այս խնայողութիւնները։ Զէնքի, զօրանոցի, բերդի, զրահաւորի փոխուած են ատոնք, որ բոլորովին անօգուտ են։»

ԼՈՐՏ ՐՈԶՊԵՐԻ Կլասկովի համալսարանին մէջ ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ Անգլիա անհրաժեշտ է որ աւելցնէ իր տնտեսական և զինուորական ոյժը, և բարենորոգէ իր դպրոցական արդի դրութիւնը։

ՑԱՐԻՆ հիւանդութեան մասին անցեալ ուրբաթ գիշեր հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ առջի օրը Ցարին վիճակը գոհացուցիչ եղած է, բազկերակը 72 էր։ Ցարը շատ լաւ քնացեր է։ Ուրբաթ օրն ալ ընդհանուր վիճակը լաւ էր, ջերմութիւն 37 աստիճան, բազկերակ՝ 68։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանութեան պիտի կոչուի եղեր։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1900 — 1318 Տճ. — 1900 Լտ.

Օր	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Րեճեպ	Նոյեմ.
6	ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, Սրբոյն Ստեփաննոսի Հռովմայ հայրապետին և քահանայից, սարկաւագաց և ժողովրդոց։ Տճ. Միրաճ կիճէսի։	28	19
կէս օր 7.07			կէս օր 7.16

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1862 նոյ. 6ին կը վախճանի Կ. Պոլսոյ նախկին Պատրիարք Տ. Յակոբ Արքեպ., որ Երուսաղէմ ուխտի գացած էր։

—1896 նոյ. 6ին Տ. Մաղաքիա Արքեպ. Օրմանեան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք կ'ընտրուի։

—1897 նոյ. 6ին կը մեռնի Միքայէլ Բորթուգալ փաշա, Կայս. Անձնական Գանձուն Նախարար և հմուտ Ելմտագէտ։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ. Պոլիս	12	Պէյրութ	—	Պետերբուրգ	—4
Աշգաբէլ	—4	Բարիզ	5	Վիեննա	6
Սոֆիա	—	Աթէնք	—	Թրիեստէ	10
Իզմիր	13	Տրապիզոն	—	Սելանիկ	—

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ ամիս մը առաջ խորհած էր եկեղեցական առժամեայ պաշտօն մը յանձնել, Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ եպիսկոպոսի և վերջին անգամ Պատրիարքարանէ նամակ մը ղըրկուելով Ն. Սրբազնութեան, այս մասին իր տրամադրութիւնը հարցուած էր։ Տ. Տրդատ եպիսկ. տակաւին այս գիրը չստացած, լրագրական հրատարակութիւններէ տեղեկանալով որ մըտադրութիւն կայ այս մասին առաջարկութիւն մը ըլլալու իրեն, կանխեր և նամակ մը գրելով Պատրիարքարան յայտներ է թէ՝ ինք արդէն հիւանդ և իր ներկայութիւնը վիճակին մէջ անհրաժեշտ ըլլալով բացարձակապէս անկարելի է իրեն հեռանալ իր պաշտօնավայրէն։ Հետեւաբար երբէք չի կրնար այսպիսի պաշտօն ստանձնել։ Սոյն նամակը Խառն Ժողովոյ երէկուան նիստին մէջ կարդացուելով Ժողովը հարկ չտեսաւ այս մասին ո և է նոր կարգադրութեան։

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ Վանայ Առաջն. փոխանորդ Սահակ վրդ.ի և Աղթամարայ Կաթող. տեղապահ Արսէն վրդ.ի վարդապետութեան լանջախաչ շնորհած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Խնամակալութիւնը իր անդամներէն Տքթ. Սեդրոսեան էֆ.ի հրաժարած ըլլալը ծանուցանելով, Հրբանտ էֆ. Ասատուրը առաջարկած է անոր տեղ։ Պատրիարքարանը հաստատեց այս անուանումը։

ՍԱՄՍՈՆԻ Թաղ. Ժողովը հեռագրած է Պատրիարքարան թէ՝ Վիճակին Առաջն. տեղապահ Գնէլ Վ.ի դէմ Պատրիարքարան ղրկուած գանգատագրէն տեղեկութիւն չունի Ժողովը. և թէ մանրամասնութիւնները նամակաւ պիտի տեղեկագրէ։ Թաղ. Ժողովը ո՛վ գիտէ ի՞նչ պարագայի տակ հարկադրուեր է այս հեռագիրը տալ Պատրիարքարան, այսու հանդերձ Գնէլ Վ.ի մասին հասած բողոքագիրը տեղացի պատուաւոր և ծանօթ անձերու ստորագրութիւնը կը կրէ, որոնք չինծու չեն անշուշտ։ Հետեւաբար ո՛չ այս հեռագիրը և ոչ ալ ասկից վերջ հասնելիք մանրամասնութիւնները կրնան չեզոքացնել Գնէլ Վ.ի մասին եղած բողոքներուն արժէքը։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին ներկայացաւ Արաբկիրի և Ակնայ առաջնորդ Մուշեղ Վ.ի մէկ գիրը որով կը բողոքէ ձեռագիր մայր Մաշտոց մը խլրացուցած ըլլալու մասին, Պոլսոյ թերթի մը մէջ եղած հրատարակութեան դէմ։ Ժողովը որոշեր է որ այս խնդիրը Կրօն. Ժողովը քննէ և իրողութիւնը մէջտեղ հանէ։ Ստուգիւ ալ Մուշեղ Վ. իրաւունք ունի բողոքելու, և բաւական ծանր բան է գաւառական առաջնորդի մը վերագրել այնպիսի գործ մը որ իր մտքէն ալ անցուցած չէ ապահովաբար։ Բայց ի՞նչ հարկ կայ որ Մուշեղ Վ. ինք հերքէ այդ սուտ ու սխալ լուրերը։ Ակնայ մէջ ժողովներ չկա՞ն, քանի որ խնդիրը անոնց մաշտոցին շուրջը կը դառնայ, անոնք թող տան այդ հերքումը։ Բայց քանի որ խնդիրը հիմա Կրօն. Ժողովոյ յանձնուած է, կը յուսանք որ իրողութիւնը երեւան կը հանուի։ Այս քննութեան կարգին մէջ Կրօն. Ժողովը անշուշտ չպիտի մոռնայ նաև որ մօտաւոր վիճակի մը տեղապահը, Մաշտոցը խլրացնելէն աւելի մեծ ամբաստանութեան մը տակ ձըգեց Կրօն. Ժողովոյ ատենապետը և իր ըսածներէն առանց կէտ մը իսկ ապացուցանելու ելաւ գնաց իր վիճակը Տըրապիզոն, ուր իրեն եղած փառաւոր ընդունելութիւնը ացատրուած է թերթիս առաջին էջին մէջ։ Կրօն. Ժողովը Արաբկիրի Առաջնորդին արժանապատուութիւնը պաշտպանած պահուն հարկաւ այս կէտն ալ չպիտի մոռնայ։

ԱԿՆԱՅ Նախորդ տեղապահ Արիստակէս Վ. Խաչատուրեան, Թօփ Գաբուի եկեղեցւոյն քարոզիչ կարգուած է։ Արիստակէս Վ. իր տեղապահութեան օրով Պատրիարքարանէ ղրկուած և բաշխուած նպաստ գումարներուն ընդհանուր մէկ հաշիւը պատրաստած ըլլալով պիտի մատուցանէ Նպաստից Յանձնաժողովոյ։

ԱԶԱՏԼԸՐ Թաղ. Խորհուրդը Տիրացու Սարգիս Տ. Ստեփանեանի տեղւոյն եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրուիլը խնդրած ըլլալով, Կրօն. Ժողովը արտօնեց և ձեռնադրութիւնը յանձնեց Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունիի։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ՝ տեղւոյն Պարտուց Բարձման գործը յաջող կարգադրութիւն մը ստացած է, շնորհիւ տեղւոյն մէկ քանի ազդեցիկ ազգայնոց բարեհաճական նախաձեռնութեան, որոնք օրինաւոր պարտատոմսերու փոխարէն կը վճարեն իրենց ստորագրած գումարները։ Պարտուց Բարձման յանձնաժողովը 4000 ոսկւոյ փոխարէն այլեւայլ աստիճանի պարտատոմսեր շրջաբերութեան հանած է տեղւոյն Հայ հասարակութեան մէջ, ազգային կալուածներով երաշխաւորուած։ Շրջաբերութեան հանուած պարտատոմսերն են 50 հատ 50 ոսկինոց, 50 հատ 20 ոսկինոց և 50 հատ 10 ոսկինոց համագումար 4000 Օսմ. ոսկի։

ԿԱՅՍ. բարեհաճ Իրատէին համաձայն ձրիաբար Սուլթանիէ վարժարանը ընդունուելիք աշակերտները ընտրելու համար կազմուած Յանձնաժողովը երէկ դարձեալ գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և ներկայացեալ 44 աշակերտներու մրցման քննութիւնը կատարեց։ Յանձնաժողովը յատուկ ցուցակ մը պատրաստեց ուր ճշդուած են ներկայացող աշակերտաց կարողութեան աստիճանը, և ըստ այդ ցուցակի առաւելագոյն նօթ ստացողներուն մէջէն պիտի կատարուի վերջնական ընտրութիւնը, նիւթական կարողութիւնն ալ ճշդուելէ վերջ։

ԵՐԷԿ նոյ. 6 տեղի ունեցաւ Նուպարեան Վարդուհեան վարժարանի մանկավարժական սրահին մէջ Սամաթիոյ Թաղական Խորհրդոյ ընտրութիւնը։ Ընտրութեան կը նախագահէր Փոխանորդ Սրբազանը։ Ներկայ էին նաև նախկին Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն ոմանք և ընտրողական ժողովոյ անդամներէն մէկ քանիները։ Քուէներու հաւաքումը սկսաւ ժամը 2 ին և ճիշդ ժամը 6 ին ըստ յայտարարութեան քուէտուփը բացուեցաւ։ Քուէարկուներու ընդհ. թիւն էր 534։ Բայց քուէարկութեան մասնակցեցան 280 հոգի որոց 130ը անձամբ և 150ը նամակով։ Բացարձակ առաւելութեամբ քուէ շահեցան 6 հոգի. որոնք են՝ քուէ 243 Յովակիմ էֆ. Աբիկեան, 216 Միհրան էֆ. Աբիկեան, 209 Լևոն էֆ. Սաաթճեան, 196 Մա-

նուկ էֆ. Վարդանեան, 186 Ստեփան էֆ., Ագտաբեան 141 Մխրան էֆ. Ան. տոնեան: Համբարձումեանի մեացին Մրկըրտիչ էֆ. Սվաճեան, Տոքտ. Պարտիզպանեան Տոքտ. Վարդապար, Ծովհաննէս էֆ. Կրճիկեան, Պօղոս էֆ. Մկրտիչեան, Ծովհաննէս էֆ. Անտոնեան, Տոքտ. Իշխէմէեան, Թօրոս էֆ. Մկրտիչեան, Սրուանդ էֆ. Իւթիւճեան, Ոսկիան էֆ. Ճակոբեան, Ենովք էֆ. Փուլճեան, և Սեպուհ էֆ. Տէմիրճեան:

Ընտրութիւնը լրացաւ ճիշդ ժամը 7½ին:

ՍԱՄԱԹԻՈՑ աղքատախնամը իր խորին չնորհակալիքը կը յայտնէ Ալիք-Մէհմէտ Թաղ. Խորհրդոյ որ անձնուիրաբար ստանձնած է իր թաղին մէջ բաժանորդագրութիւն հաստատել յանուն աղքատախնամին:—

(Կ'ընդ.)

ՇԱՇԵԱՆ ՊՕՂՈՍ էֆ.ի յուղարկաւորութիւնը վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ երէկ իրիկուն Բերայի Ս. Ծովհան Ոսկեբերան եկեղեցին: Հայ և Հայ-Հռոմէական ծանօթ անձնաւորութիւններ ամէն դասակարգէ վաճառական, դատաւոր, խմբագիր ևն. ներկայ էին եկեղեցին, որ բազմութեամբ լեցուած էր արդէն: Մասնաւորապէս կը նշմարուէին ժամանակու Սովելոց Ցանձնախողովոյ մէջ իր աշխատութեանց գործակից և ամկանատես Աբիկ էֆ. Ունճեան, Պատրիկ էֆ. Կուլպէնկեան, Սահակ էֆ. Ղազարոսեան Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ ներկայ էին Ծովհ. Ա.քճ. Մկրեան եւ արձանագրութեանց դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մէլիքեան, Բերայի քահանաներէն Գրիգոր քհյ, Ճէպէճեան: Ժամը 9 ու կէսին սկսաւ հոգեհանգստեան կարգը ընդհանգահութեամբ կ.-Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպ. Արփիարեանի, ներկայ էին Գրիգորիս Մէրճանճեան, Նիկողոս Պազչեան, Բառնաբաս Սամանճեան և Գրիգորիս Գալէմքեարեան Ս. վարդապետները և 20ի չափ ուրիշ վարդապետներ: Եկեղեցական արարողութենէն ետքը ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին եղբայր Շաշեան Պետրոս, Ստեփան և Գէորգ էֆ.ներու, ուրկէ ետքը հանգուցեալին մարմինը թափորով առաջնորդուեցաւ եկեղեցւոյ դուռը, ուրկէ կառք դրուելով Շիշլիի գերեզմանատունը փոխադրուեցաւ:

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

17 Նոյեմբեր 1900

Ձրանոական 3% գոյուեցաւ	100.62
Րէժի	307.
Գօնսոլիտ	22.60
Երկաթուղի	111.25
Գանգ Օթթօման	533.
Թրանսվալ	75 75

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Ուլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Տպագրական տեսչութեան դիւանին Ա. ընդօրինակիչ Վէլէտ Էֆէնտիի: Մխիթէմայիզի աստիճան՝ Միջազգային Անկելանոցի ուսուցիչներէն Իսմայիլ Հագգը և Զարմայր էֆ.ներու: Սանիյէի աստիճան՝ Ներքին Գործոց պաշտօնատան փաստաբանի օգնական Խալիլ Րիֆաթ պէյի և «Թ. Հագիգաթ» լրագրոյ խմբագիր Աբդի պէյի: Սալիսէի աստիճան նոյն լրագրոյն խմբագիրներէն Բաչիտ, Րէֆիգ և Ռեշատ պէյերու:

ՊԱՏՈՒԻԱՆՆԱՆ.— Ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան խորհրդական Կոմս Ամմտորֆի: Ականակուռ Օսմանիյէ՝ Ռուսիոյ կայս. պալատան վերատեսուչ և Թիկնապահ Զօր. Ֆրէէրիքսի, Ռուսիոյ պատերազմական նախարար զօրավար Քոմրուաթ-քինի և եղմտական նախարար Պ. ոը Վիթէր: Ա. կարգի Օսմանիյէ՝ Զաբին պալատական մեծ արարողապետ Զօր. Պէքէնտորֆի, Թիկնապահ Զօր. Հէսի և Զաբին սպասատաններուն անօրէն Պ. Լազարօֆի: Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Լիվատիայի զինուորական հրամանատար Զօր. Սապինի, սպայակոյտի անդամ Զօր. Բրոթորոֆի և Զօր. Թրէպէթ քոֆի: Բ. կարգի Օսմանիյէ՝ Մաքսային ժողովոյ անդամ Մէհմէտ Աթըֆ պէյի: Գ. կարգի Օսմանիյէ՝ Տպագր. Տեսչութեան Ա. միւմէյիզ և տպարաններու ընդհ. քննիչ Բէմալ պէյի: Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Տպագր. Տեսչութեան պաշտօնեաներէն Ֆէթհի էֆ.ի:

Դ. կարգի Օսմանիյէ՝ Թ. Հէյէթի լրագրոյ վարչական պաշտօնեայ Հաֆրզ Մէհմէտ էֆ.ի: Դ. կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն լրագրին խմբագիրներէն Ահմէտ, Սալիմ և Ապտուլլահ էֆ.ներու, ու գրաշարապետ Ալի էֆ.ի, ինչպէս նաև Տոքտ. Բրոքոբիս էֆ.ի:

ՇՐԱԴՐԱՄ.—Իֆթիխարի չքադրամ տրուեցաւ Տպագր. Տեսչութեան դիւանին քարտուղարներէն Շերէֆէտին պէյի:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ.— Շաբաթ իրիկուն Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանցա, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան պառոն տը Քալիչէ, Գերմանիոյ դեսպան Պ. Մառչալ, Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպան կոմս ոը Սթէմպոք և ամերիկեան դեսպանատան գործակատար Պ. Կրխքըմ Լոյս կայս. Պալատ հրաւիրուելով պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը ընդունուելու:

ԿԱՑՍ. ՄԵՆՇՈՒՐԻՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ.— Եւմպական նախորդ Րեյոթ փոյէ տպրանչ առջի.— Շաբաթ օրը եւմտական նախարար Րէչատ փաշան աստիճանին բարձրացնող կայս. Մէնշուրը ժամը 8ին առենները մեծ արարողութեամբ կարդացուեցաւ Ն. Վսեմութեան Սիւլէյմանիյէի ապարանքին մէջ: Ժամը 7 ու կէսին առենները կայս. Մէնշուրը Րիզա փաշայի տանելու և յանձնելու պաշտօնով վեհ. Սուլթանին սենեկապետ Ֆահիզ պէյ ընկերակցութեամբ կայս. պալատան արարողապետներէն Հաճի Ալի պէյի, պալատական կառքով մը Րէչատ փաշայի Սիւլէյմանիյէի ապարանքը գնաց: Կառքին կը հետեւէին կայս. Անձնապահ զօրաց երկու լիսնապետներ: Կառքը ապարանքին դրան առջեւ հասնելուն, որ սքանչելի կապերաներով և փունջ փունջ ծաղիկներով զարդարուած էր, եւմտական նախարար Րէչատ փաշա՝ պաշտօնական համազգեստով և իր բոլոր պատուանշանները կախած, կառքին մօտեցաւ: Իրեն կը հետեւէին կայս. պալատան արարողապետներէն Ֆէրրահ, Ֆէթհի, և Պէհճէթ պէյերը եւ գնդապետ Նիհատ պէյ: Բարի գալուստի ողջոյնը տրուելէ ետքը, սենեկապետ Ֆահիզ պէյ ձեռքը բռնած կայս. Մէնշուրը, որ կարմիր սնդուսէ ժապաւէններով կապուած էր, Րէչատ փաշայի յանձնեց: Այս միջոցին նախարար փաշային պապուակ Ալի պէյ և աներձագ Սամի պէյ ձեռքերուն խնկամաններ բռնած էին: Հետեւակազօրաց ջոկատ մը ապարանքին առջեւ չարուած բարեւի կեցած էր, մինչդեռ կայս. Ա. զօրաթաժինին Դ. գունդին երաժշտախումբը ընտիր կտորներ կը նուագէր: Նոյնպէս բարեւի կեցած էին կայս. Անձնական գանձուն, Բ. Դրան եւ եղմտական պաշտօնատան խատէմները, ոստիկանական քոմիսէրները և ոստիկան զինուորներ ալն.: Ջիչ մը ետքը ապարանքի մուտքին առջեւ կայս. Մէնշուրը ձեռքը բռնած ապարանքը եղաւ, իր ետեւէն կուգային քիչ մը վերը յիշուած բոլոր պաշտօնատարները ալն.: Ապարանքին մեծ սրբահները ճոխ կերպով զարդարուած էին դրօշակներով, ծաղիկներով և ըսքանչելի զարդերով: Մեծ սրահին ճիշդ հակառակ դրուած էր կայս. զինանշանը, որուն առջեւ կը գտնուէր «Փառիշահըմ չօք եաշա» վերտառութիւնը կրող չրջանակաւոր տախտակ մը: Թափօրը այս սրահը հասնելուն, կայս. Պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատար Նասրը պէյ, որ պատուանդանին վրայ նստած էր, ոտքի ելլելով ընդունեց մեծ յարգանօք կայս. Մէնշուրը, և սկսաւ կարդալ զայն, մինչ բոլոր ներկաները յոտնկայս կ'ունկնդրէին ընթերցումը: Մէնշուրին ընթերցումէն ետքը ներկայ կրօնաւոր մը վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար մաղթանքներ և ազօթքներ ըրաւ, որոնց ներկաները ձայնակցեցան ամէններով: Ջիչ ետքը սենեկապետ Ֆայիզ պէյ նախարար Րէչատ փաշայի մօտենալով կայս. այս ամենարժէք գնահատութեան համար իր ջերմ չնորհակալութիւնները յայտնեց ն. Բարձրութեան, և ապա բոլոր ներկաները մօտենալով չնորհաւորեցին փաշան: Պաշտօնական չնորհաւորութիւններէն ետքը Ֆահիզ պէյ մխեւնոյն արարողութեամբ ապարանքէն մեկնեցաւ իր հետեւորդներուն հետ: Ապարանքին առջեւ չարուած զինուորներուն, երաժիշտներուն, ոստիկանական քոմիսէրներուն, ոստիկաններուն և բազմութեան զանազան չաքարեղէններ բաժնուեցան: Ջիչ ետքը եւմտական նախարար Րէչատ փաշա կայս. Պալատ գնաց իր երթևեկագիտական և հաւատարմական ջերմ զգացումները մատուցանելու յոտս կայս. Գոհոյից, իրեն եղած այս ժեներարար պատուոյն համար: Մէնշուրին ընթերցման ներկայ էին ի մէջ այլոց Ամէտի դիւանին պետ Մէհմէտ Ալի պէյ, Մեծ-եպարքոսութեան մէքթուպճի Զիյա պէյ, կայս. Պալատան արարողապետներէն Ֆէրրահ և Նասրը պէյերը, Բ. Դրան պաշտօնաթուղթերու անօրէն Պագը պէյ, Պեւտական Խորհրդոյ անդամ Զիւհտի, Սատրգ և Իսատ պէյերը, Բ. Դրան իրաւագէտ-խորհրդական Հագգը պէյ, Անատուց և Հանքաց նախարարութեան օգնական Հիւսէյին Հիւսնի պէյ, Րէժիի կայս. քոմիսէր Նուրի պէյ, Հանր. Պարտուց Վարչութեան կայս. քոմիսէր Շէֆիգ պէյ, Ներքին Գործոց պաշտօնատան հաշուակալ Զիա պէյ, Մովային պաշտօնատան հաշուակալ Պէհա պէյ, Արտաքին Գործոց պաշտօնատան հաշուակալ Ֆէհմի պէյ, Օսմ. Պանքային դերտնօրէն Բանճիրի պէյ, Հաշուակալութեան դիւանին անդամ Խորէեան Գրիգոր էֆ., Նշանաւոր վաճառական Ունճեան Աբիկ և Ապտուլլահ էֆ.ները, եւմտական Ժողովոյ նախագահ Մազհար պէյ, Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհրդոյ նախագահ հրամանատար Պէհճէթ և ընդհ. տնօրէն կոմս ա'Առնու, Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան տնօրէն Պ. Հիւնկէն, Րէժիի դերտնօրէն Պ. Իսմայէլ, եւմտական պաշտօնատան թարգմանութեանց սենեկին տնօրէն Պետրոս էֆ. և ուրիշ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ որոնց անունները Թուրք Թերթերու մէջ սիւնակներ կը գրաւեն:

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Վեհ. Սուլթանը հետաքրքրութիւն ուզած է Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. Զարին առողջական վիճակին մասին:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Վիլհելմ կայսրը «Կարմիր Արծիւ» պատուանշանին ականակուռ աստիճանը չընորհած է կայս. Անձնական Սպայակոյտին պետ Շաքիր փաշայի, որ արդէն նոյն պատուանշանին Ա. աստիճանը ունէր: Շաքիր փաշայի զաւակ Ձէվատ պէյ ալ Ն. Վեհափառութենէն ընդունած է նոյն պատուանշանին Բ. կարգը:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը ուրբաթ օրուան նիստին մէջ որոշեց պահել եգիպտոսէն եկողներուն դէմ հաստատած 48 ժամուան քարանթինան և 10 օրուան չթաքցնել, նկատելով որ այդ վերջին միջոցը Օսմ. վաճառականութեան ալ կրնայ վնասակար ըլալ:

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Շաբաթ օրուան Իֆթարի մէջ կը կարդանք.—«Յունաց Պատրիարքարանի կրօն. ժողովոյ անդամներէն Թարապիայի (Տէրքոս) մեդրոպոլիտ Տ. Գալինիգոսի և մէկ քանի ուրիշներու պաշտօնավարութեան չրջանը յառաջիկայ յունվար ամսոյ մէջ կը վերջանայ: Մեդրոպոլիտները ընդհանրապէս անդամակցութեան չրջանը լրանալէն ետքը իրենց պաշտօնատեղիները կը վերադառնան: Այս օրէնքը խանգարուած է կարգ մը մեդրոպոլիտներու կողմէ, որոնք մէկ քանի տարիէ ի վեր Պատրիարքարանին զատուիլ չեն ուզեր: Այս վերջին-ներուս այսպէս գործելուն մէջ չհմ մը ունենալնին երեւան եկած է: Թարապիայի մեդրոպոլիտ Տ. Գալինիգոս ալ ասկէ զատ Յունարէն Թերթերու կողմէ յայտնուած տագնապին պատճառ եղած է:

—«կը լսուի թէ Տ. Գալինիգոսի և Գաղտիուղի մեդրոպոլիտ Տ. Եէրմանոսի միջեւ գտնուած անհամաձայնութիւնը կարգադրուելու վրայ է:

—«Պատրիարքարանի Քաղ. ժողովին անդամ հրաժարեալ Քանթափուլոս էֆ.ի տեղ պաշտօնի կոչուած է Սամոսի իշխանապետութեան կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Կանկոս էֆ.:

—«Թարապիայի մեդրոպոլիտ Տ. Գալինիգոս, որ 4 տարիէ ի վեր Յունաց Պատրիարքարանին կրօն. ժողովոյ անդամ էր, այդքան տարուան մէջ խորհրդակցութեան չենթարկած մէկ քանի խնդիրները այս օրերս մէկ քանի անձերու օժանդակութեամբ ժողովին ներկայացուցեր է, խորհրդակցութեան համար: Այդ խնդիրները Պատրիարքարանին կը վերաբերի և լուծուելու համար ժամանակի կը կարօտին. հետեւաբար տարօրինակ կը թուի յիշեալ մեդրոպոլիտին այս աճապարանքը»:

ԼԷՈՆ ԺԳ. ՊԱՊ կոմսութեան տիտղոսը տուած է Բերայի ոստիկանական քննիչ և Ոստիկանական Խորհրդոյ անդամ Խտուառ Լըֆուլոն էֆ.ի:

ԱՐԻՒԼԳԻ մէջ գտնուող ֆրանսական հաստատութիւններուն տրուած տարեկան նպաստին վրայ ֆրանսական Խորհրդարանին որոշմամբ 50,000 ֆր. ալ պիտի աւելցուի:

ՀՈՒՆԳՐԻ ԱՑՏՂՆի ՄԷՋ.—Իգմիրէն կը գրեն նոյ. 13 Թուով.—«Երեք օրէ ի վեր Իզմիրի և բոլոր նահանգին մէջ առաւօրէն անձրեւ կը տեղայ: Երկաթգործները խիստ գոհ են, որովհետեւ կը յուսան այս կերպով երաշտութեան երեսէն իրենց ունեցած կորուստը դարմանել: Հունգը այս տարի չատ առատ ըլլալ կը կարծուի: Անձրեւը նոյնպէս չատ աղէկ է ձիթենիներու համար, սրովհետեւ ձիթապտուղները չատով կը հասունանան: Կը կարծուի թէ անձրեւը երկար տեւեն պիտի չարունակէ տեղալ»:

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆը ուրբաթ օրը Սելամլըքի արարողութենէն ետքը բարեհաճեցաւ յայտարարել իր ներկայութեանը ընդունիլ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, Գերմանիոյ և Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպանները և ամերիկեան դեսպանատան գործակատար Պ. Կրխքըմ Լոյս: Այս առթիւ Գերման դեսպանը Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց Մէքլէնպուրկի մեծ-դքսութեան վարչապետ Պ. ոը Պիւլօֆ, որ չաբաթ առտու մայրաքաղաքէս Գերմանիա ուղեւորեցաւ:

ԴԵՂԱՎԱՃԱՌ Վիչէն էֆ. Գասապեան չաբաթ օրը մայրաքաղաքս դարձաւ Բարիզէ, ուր գացած էր Արուեստահանդէսը այցելելու համար:

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Ագգաչ օղլու վաճառատունը, որ թէեւ վերջերս իր վճարումները գադրեցուցած բայց պարտատէրներուն հետ համաձայնութիւն գոյացնելով գործը կը չարունակէր, 60,000 ոսկի բացով անանկ հրատարակուեր է:

—Նոյնպէս անանկ հրատարակուած է Հիւսէյինճեան և ընկ., որու վաճառատունը կը գտնուի Սուլթան Համամ, Հաճօբուլօ խան:

ԳԱՐԻԻԼԻ ՀԱՆՔԵՐ.— Միջագետքի մէջ, եփրատ գետին մօտերը երեւան հանուած քարիւղի հանքերը չահագործելու համար տեղացի և եւրոպացի դրամատէրերէ կազմուած ընկերութիւն մը արտօնութիւն խնդրած է կայս. կառավարութենէն: Ուրիշ նոր ընկերութիւն մըն ալ այդօրինակ առաջարկութիւն մը ըրած է:

ԷՆԿԻՒՐիի նախնական դատարանին անդամ անուանուեր է տեղւոյն երեւելիներէն Անտոն էֆ. Ազէմպաշեան:

ԽԱԲԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Մէկ քանի անգամներ գրած էինք թէ կարգ մը անձեր խաբելով միամիտ ժողովուրդը որ ամսական վճարումներով արժեթուղթեր պիտի վաճառեն, անոնց դրամը գանձած և յետոյ մէյմէկ պատճառաբանութիւններ չեն տուած և կամ դրամը իւրացուցած են: Վերջերս հացագործի փուռի մը գործաւորներէն մէկը, որ ամիսը հազիւ 100-150 ղրշ. կը չահի և ատով կինն ու զաւակները կը պահէ, մէկու մը խօսքէն խաբուելով Բէզմաճիօղլու անուն անձին գրասենեակը դիմեր և զաւկըներուն ուկնոջը ուտելիքէն կտրելով ամսական փոքրիկ գումարներ վճարել սկսեր է, արժեթուղթ մը գնելու համար: Քիչ քիչ խեղճ գործաւորին Բէզմաճիօղլուի քով ձգած դրամին գումարը 500 ղրշ.ի հասեր է: Օր մը հացագործը հիւանդացեր է, և տեսնելով որ խեղճ պիտի ըլլայ, մտածեր է խնայած դրամը ետ առնելով վիճակին դարման մը տանիլ, և Բէզմաճիօղլուի ներկայացեր է: Բէզմաճիօղլու խեղճ գործաւորին (որ գրել կարդալ չէր գիտեր) թուղթ մը ցուցնելով ըսեր է թէ ատոր համաձայն ինք հինգ փարա չի տար: Գործաւորը չատ պաղատեր և թէուտ վիճակը նկարագրեր է, սակայն ի զուր, անգութ Բէզմաճիօղլուի սիրտը քարէ չինուած էր: Վերջապէս դուրսէն անձ մը մէջ մտնելով գրեթէ բռնի ըստիպեր է անխիղճ սարաֆը գոնէ 150 ղրշ. վճարել դժբաղդ գործաւորին: Այս սեղանաւորէն զատ ուրիշ չատեր ալ կան, որ այս ընթացքը կը բռնեն միամիտներու հանդէպ:

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մեր սեղանաւորական բաժնի աշխատակիցը հետեւելով կը գրէ սեղանաւորական կացութեան վրայ:

Եթէ նկատի առնենք ամիսէ մը ի վեր եկած սեղանաւորական հեռագիրներու գիները, պիտի տեսնենք թէ ոչ եւրոպական և ոչ Օսմ. թուղթերու վրայ գիներու զգալի փոփոխութիւն չկայ:

Վերջին մէկ երկու օրերու մէջ անգլիական քոնսոլիտէն թէեւ 98.87էն 98.63ի ինկաւ Լոնտոնի մէջ, բայց թէ՛ Բարիզի և թէ Լոնտոնի մէջ Օսմ. թուղթերու գիները քիչ մը բարձրացած են: Այնպէս որ Բարիզի մէջ

Սէռի B' 47էն 47.25ի,
» C' 25.25էն 23.35ի,
և » D' 22.52էն 22.65ի,
եւ Լոնտոնի մէջ
Սէռի B' 46.25էն 46.75ի,
» C' 25.—էն 25.12ի,
և » D' 22.25էն 22.37ի
բարձրացած են:

Այս բարձրացման հետեւանօք, Զալաթիոյ սակարանին մէջ 24 ղրշ. 14 փր.էն մինչեւ 24 ղրշ. 20 փր. բաւական գործեր եղած են:

Րումելի երկաթուղիի արժեթուղթերու գիներուն վրայ փոփոխութիւն չկայ եւրոպական սակարաններուն մէջ, այս պատճառաւ հոս ալ 110-110½ փր.ի մէջ գործեր կ'ըլլան:

Թրանսվալի հանքային թուղթերուն վրայ 70-74 փր.էն գործ եղաւ, սակայն վերջերս այս թուղթերուն վրայ առաջուան պէս մեծ գործառնութիւններ չեն ըլլար:

Գալով դրամի սակերուն, ասոնք այս չաբաթ նախորդ չաբթուընէ ¼ աւելի պակաս են: կը կարծուի թէ ա՛լ աւելի պիտի իջնեն: Ասոր հետեւանօք եւրոպական սակարաններու ապահով արժեթուղթերու է՛ն աժանը եղող Օսմ. արժեթուղթերուն վրայ եղած գործառնութիւնները և չահադիտութիւնները կը կարծուի որ պիտի չտանան և քաջալերուին:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՋԻՆԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐը

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Նոյ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Թուան և Ցու-Հսիէն իշխանները ձերբակալուեր են:

—Մեծ հրդեհ մը 300 տուներ հրոյ ճարակ եղան Քանդոնի մէջ:

ԲԱՐԻԶ.— Թաքուէն Զօր. Վուտոն նոյ. 16 Թուով կը հաստատէ այն լուրը թէ՝ կայս. դամբարանները գրաւուած են և Զինացի Մառէչալ Ֆաթհի դէմ տատաուած է Բաօ Թինկ-Ֆուի մէջ: Այս քաղաքին մէջ և չրջակաները հանդարտութիւնը կը տիրէ: Հանքերուի երկաթուղւոյ գծին նորոգութիւնները յառաջ կը տարուին:

ՊԵՐԼԻՆ.—Մառէչալ Վալտերզէ նոյեմբեր 15ին Բէքինի պալատին մէջ ընդուներ է Զինկ իշխանին և Լի-Հունկ-Զանկի այցելութիւնները: Մառէչալը անոնցմէ պահանջեր է որ դաշնակից զօրաց գրաւած հողերուն մօտ բանակող Զինացի զօրքերը ետ քաշուին: եթէ այս պահանջումը ընդունուի այլեւս եւրոպացին նոր զօրք չղիտի ղրկուի:

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— կը հերքուի այն լուրը թէ՝ Բէքինի ամերիկեան դեսպանը պատճառ եղած է բանակցութեանց անյաջողութեան: Ընդհակառակն դեսպանը կ'աշխատի օր առաջ բանակցութիւններուն վերջ մը տալ: Զօր. Վալտերզէի ձեռք առած միջոցները չեն ընդունուած ամերիկեան կառավարութեան կողմէ, և կը կարծուի թէ անոր ղրկած արշաւախումբերը պատճառ կ'ըլլան նոր չփոթութեանց:

ԼՈՆՏՈՆ.— Նորագոյն տեղեկութեանց նայելով՝ նախագահ Քրիւկէր ոչ թէ Մարսիլիա այլ Նաբոլի կամ Ճենովա ցամաք պիտի ելլէ:

ԼԻՎԱՏԻԱ.— Այս առտու հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ՝ Զարը գիչերը չատ հանգիստ անցուցած է: Ջերմութիւն 38.1. բազկերակ 72, Զարը գիչերը լաւ քնացաւ: Օգոստափառ հիւանդին վիճակը աղէկ է:

ՔՈՒԵՆՀԱԿ.— Զարեվիչ Մեծ-դուքսը գնդապետ Տաչքովի և բրօֆէսէօր Ֆըլովքիի հետ վաղը Բեղերսպուրկ կ'ուղեւորի:

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ. 18 Նոյ.— Ֆրանսա նոր զօրք պիտի ղրկէ Զինաստան, հետեւելով Գերմանիոյ օրինակին, որ կը պատրաստուի Մառէչալ Վալտերզէի հրամանին տակ գտնուող Գերման զօրաց թիւը ատուարացնել:

ԱՄԱՍԻՈՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐը

Դպրոցական տարեշրջանի սկիզբէն ի վեր մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ վարժարաններու չուրջը: Ուսումնական Խորհուրդը 8ի չափ վարժապետ և վարժուհի ճամբեց... բարեկարգելու հա-

մար դպրոցները, տեսուչ կարգեց բընիկ Ամասիացի և ազգ. նախակրթարանի ուսուցչապետ Բարունակ էֆ. Բարսեղեան, որ ուսման նոր ծրագիրներ պատրաստեց և անոնց գործադրութեան համար շաբաթը մէկ երկու անգամ կ'այցելէ։ Այժմ ունինք մէկ բարձրագոյն նախակրթարան, մէկ տարրական նախակրթարան և երկերկու երկսեռ ծաղկոցներ, որոնք զգալի յառաջդիմութիւն մը կ'ընեն շնորհիւ տեսչին խնամոց և Առաջնորդ Ս. Հօր քաջալերութեան։ Աղջկանց վարժարանները չյիշեցի, որովհետև անցեալ տարի մեր ունեցած աղջկանց դպրոցներէն մին. Իբրանոսեան եղբարք իրենց հոգածութեան տակ առին, իսկ միւսը նորակազմ Ցանձնաժողովի մը հոգածութեան յանձնուեցաւ։ Այդ յանձնաժողովին անդամները տարեկրջանի սկըզբին, Ս. Առաջնորդին դիմելով փափաք յայտնած էին դպրոցի մը նիւթական իրենցմէ և հանգանակութեամբ հոգալու համար։ Հոկտ. 1էն ի վեր կանոնաւորապէս կը շարունակուի այդ վարժարանը։ Ցանձնաժողովոյ ատենապետ էֆէնտին, «Սինկեր» կարի մեքենայի տեղւոյս գործակատարը ըլլալով, աշակերտուհեաց ձրիապէս սորվեցնել կուտայ կար, ձև և բանուածքներ։ Նաև ընտիր ձեռագործներ սկսած են պատրաստուիլ նոյն դպրոցին մէջ։

Այս օրերս քաղաքիս մէջ օրուան խնդիրն է ընթերցատուն մը բանալու հարցը։ Ներկայ չափահաս երիտասարդութիւնը, քիչ շատ դպրոց տեսած ըլլալով աւելի զարգացման կը ձգտի։ Կը յուսանք որ, քիչ օրէն, երբ տեղւոյս Առաջնորդ Ս. Հայրը որ պաշտօնով Ջանղըր գացած էր՝ վերադառնայ, առիթ կ'ունենանք ընթերցատան բացումը իմացնել։

Ամասիա Ա. ՃԷՎԻՋԵԱՆ

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ա. Ց. Ց. Օտեսա.— Ստացանք բաժանորդագինը և թերթերը սկսանք ղրկել։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտուց Վարչութեան Թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Քարասուի հանքերու Օսմ. ընկերութեան 1էն մինչև 12,000 թիւը կրող 12,000 առանձնաշնորհեալ բաժնեթուղթերուն և դարձեալ 1էն մինչև 20000 թիւը կրող 20000 սովորական բաժնեթուղթերուն դրոշմաթուղթի տուրքը ընկերութեան կողմէ ամբողջովին վճարուած ըլլալով, այդ բաժնեթուղթերուն տէրերը իրենց թուղթերը կնքել տալու համար կրնան դիմել Ղալաթիա, Պալըգհանէի վարչութեան, ուր իրենցմէ ո և է դրոշմատուրք չպիտի պահանջուի։ 7—6

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

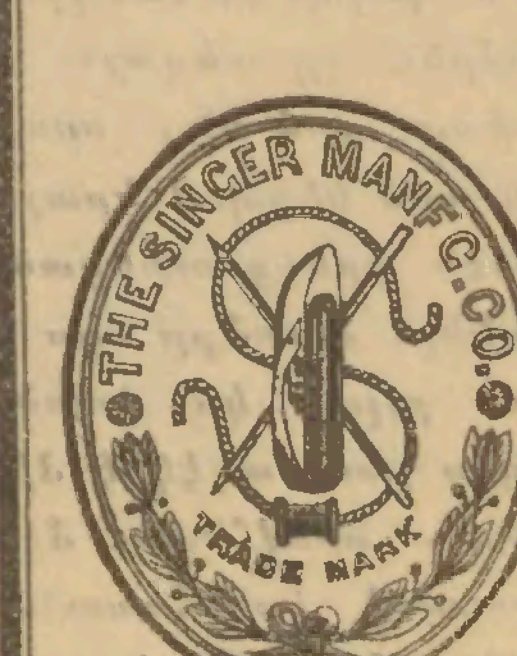
ՏՔԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՅ ԱՐԱՊԵԱՆ

Գիւղագնացութենէ վերադառնալով, իր բնակութիւնը հաստատած է Կէտիկ Փաշա, Սարայ Իչի Թիւ 30, Թագւորեան էֆ.ի տունը, ուր հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, առտու և իրիկուն։ Ուրբաթ օրերը ձրի, ժամը 7էն 10ը։ 10—10

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղ մետալ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արևելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շիշանէ ճամբայ, Կալաթա-Սէրայի դիմաց։
Կալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին եռեւ, և Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
Պոլիս, Սուլթան-Համամ թիւ 2, և Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի սթասիոնին դիմաց թիւ 13։

Կեղծիքներէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

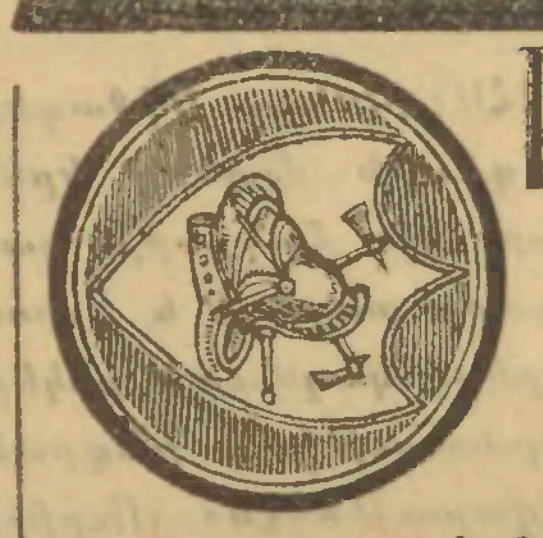
ERNEST GLAVANY
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գնին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչև 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առկէ առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգևները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահած գումարը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։ 24—19

ԻՍԹԸՐՆ ԳԱՈՒՆԹԻՍ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ «Ի ՀԸԼԼ»

Նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրուին ամէն տեսակ շէնք, կարասի, ապրանք

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 7,250,000 ՖՐԳ.

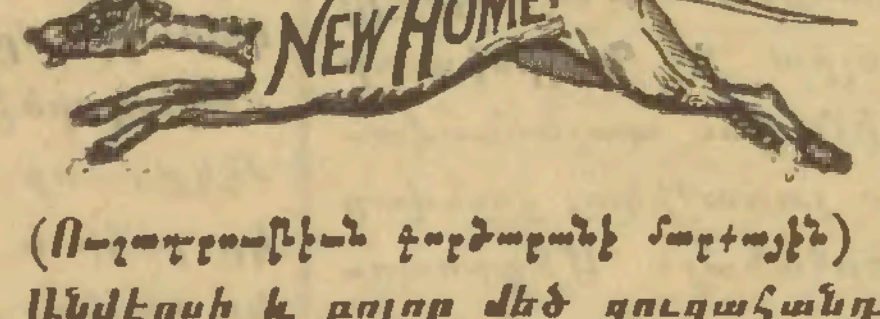
Ընդհանուր գործակատար Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Պոլիս, Հաճօբուլօ խան թիւ 53, 54, 55, 56
Ընկերութեան դրամատունն է ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՆԻՕՒ-ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՈՐ ԲՈԼՈՐ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԿԸ ՄՐՑԻ

ՊԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

([illegible])

Շիքակոյի, Բարիզի, Անվէրսի և բոլոր մեծ ցուցահանդէսներու կողմէ ըստացած ոսկեայ մետալները այս մեքենային գերազանցութիւնը կ'ապացուցանեն
ՆԻՕՒ-ՀՈՄ կը կատարէ ամէն աշխատութիւն։

Կը կարէ է՛ն հաստ և է՛ն բարակ կերպասները ի՛նչ որ ուրիշ ո՛չ մէկ մեքենայ կրնայ ընել։

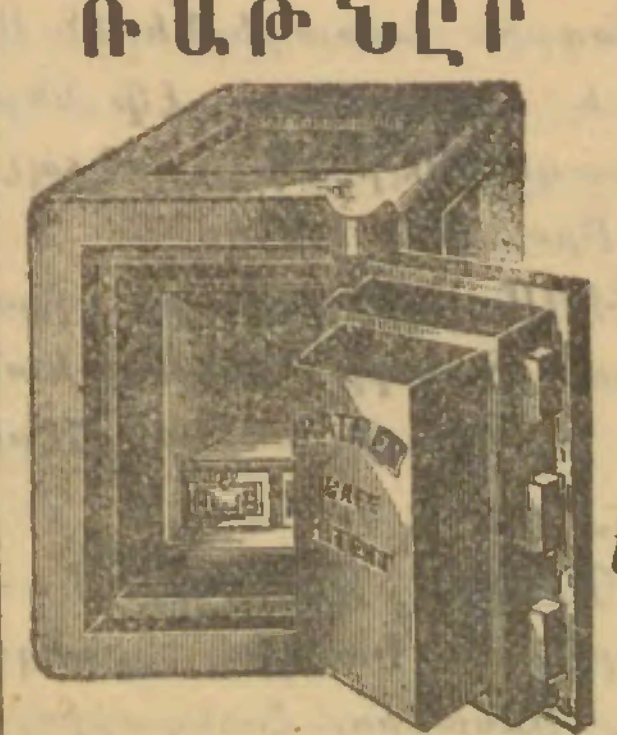
Անհրաժեշտ ամէն կօշկակարի, դերձակի և ընտանիքի։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ՝ Որդիք ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻԱՆՍԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ.— Պոլիս, Պահճէգափու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7։
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.— Իզմիր, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 39։

Գնողներու համար վճարման դիւրութիւններ կան
Մեքենային գործածութեան եղանակին ուսուցումն և նորոգութիւնը ձրիապէս պիտի կատարուին վաճառատանս կողմէ։

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

ՌԱԹՆԸՐ

ՌԱԹՆԸՐ ՍԷՅՖ ԼԻՄԻԹԸՏ, ԸՆԿ.ԵԱՆ
ԼՈՆՏՈՆ
ԲԱԹԷՆԴ ՔՈՄԲՕ

Հայթայթիչ Անգլիոյ եւ աշխարհիս մեծ պանքաներու
Մեծ մթերանոց ամէն տեսակ և ամէն մեծութեամբ դրամարկղներու

ԳԱՐԱՔԷՕՅ ԵԷՆԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 2, ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ԼՈՆՏՈՆ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Ս. ՔԻՐՇԸՆ

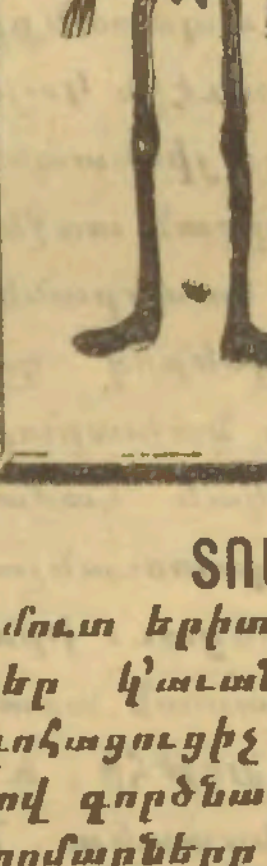
ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1824ԻՆ

Դրամագլուխ և երաշխաւորութեան գումար 2,605,300 Անգ. ոսկի
Տարեկան եկոյ 831,217 »

ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Ընկերութեան պատուաւորութեան համար դիմել Օսմ. Կայս. Պանքան։
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
Ղալաթիա, Վօյվօտա թիւ 71, Ցակոբեան խան, Օսմ. Պանքային մօտ.
Մասնաճիւղ Պոլիս Ֆընտըգլեան խան թիւ 23։

ՎԻՆՍԱՆ ՖՕՑԱՃԵԱՆ

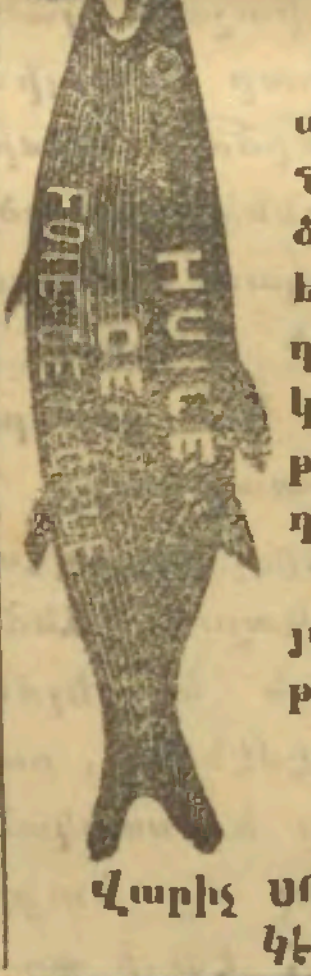
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէյալ Պէյ Խանի կից, թիւ 1.
Զիֆթէ Սըքէլէ մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լասթիքէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (պանտաժ), տեսակ տեսակ գօտիներ (չէյնիա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հիւադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Հմուտ երիտասարդ մը մասնաւոր դասեր կ'աւանդէ Սկիւտարի մէջ, խիստ գոհացուցիչ պայմաններով, սորվեցնելով գործնականապէս պարզ և կրկնակ տոմարները, առեւտրական հաշուագիտութիւն և վաճառականական գիտելիքներ։ Դիմել Սէլամսըզ Փիչթոֆճեան վաճառատունը։ 5—5

ԱՆԽԱՐԴԱԽ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ինչպէս ուրիշ տարիներ այս տարի եւս յատկապէս Նորվեկիայէն զուտ Մօռուի ձկան իւղ բերել տուած եմ։ Անոնք որ ձմռան եղանակին մէջ Մօռուի ձկան իւղի պէտք կը զգան թող հաճին դիմել ծանօթ դեղարանս։

Արուարձաններէն ըլլալիք յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Լ. ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ
Վարիչ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ դեղարանի
Կէտիկ-Փաշա Պ-չէ 30—8

ՏՕՔԹԷՕՐ Ե. ՄԱՍԻՍ

Բերա, Թաքսիմ փողոց, թիւ 10

Ամէն տեսակ ներքին հիւանդութիւններէ զատ կը դարմանէ մասնաւորապէս և խնամով ջղային տկարութիւնները, ռևմաթիզմ, աղէտներու ծննդաբերական գործողութեանց և կանացի հիւանդութեանց։

Իր տանը մէջ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէն վերջը։ Դշ. օրերը 7էն 10 ձրի աղքատաց։ 24—23

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ ճանդերձներու.— Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հաճօբուլօ խան, Եօրաշէն վերնայարկի անկիւնը։
Թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մսըրլեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի քանի մը վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնն գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձևող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ։— Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստներն, «Եւրոպայի նոր կտորներէ», վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբեք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն ատեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւն.

—Մեր ամառն հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղէն, երկար սանդուղով կ'ելլուի. ո՞վ պիտի հոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլանք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ չէ՞ և նորաձեւ հագուստները ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք, եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կուտամք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գործէ քաշուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի։ 140 ղշ.ի բալթօներ հոն տեղ 96 ղշ.ի կը ծախուին։

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ— Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ։ Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր։ Գ. Ջինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարն մեծ կ'ըլլայ։ -Դ. Բախտաւորմամբ ուրիշներու, վաճառատան վարձքն և ծախքն խիստ աննշան են։ - Ե. Քիչով գոհ սրտով կ'ըսէ «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»։

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է — Վերջին գին — Մէկ թիւը 2 ղշ.— Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի։

Ղ. Փ. ՋՈՐՈՒՐԵԱՆ

49, Ղալաթիա, Քարաքէօյ խան, թիւ 49

ԴԻՄՈՂՆԵՐՈՒՆ

Արժեթուղթերու առուծախ գոհացուցիչ կերպով, և ամէն տեսակ պարգևաւոր արժեթուղթերու թիւերուն քըննութիւնը, փոքր փոխարինութիւնով կը կատարուին։ Կը ծախուին նաեւ պանքայի ամբողջ բրօմէսներ 7 ղշ.ի։ 10—4

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (59)

ԼԻՈՆՔԷ

ՍԻՐՈՅ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

— o —

«Այս երիտասարդը գաղտնիք մը ունի, որուն մասին զինքը ես միայն կրնամ գոհացնել, և նոյն իսկ իր հոս յաճախելը և քեզի հետ ամուսնանալու համար թափած ջանքերը, միայն այդ գաղտնիքին պատճառաւ յառաջ եկան։

«Ասիկայ դուն ալ պիտի ընդունիս։

«Սակայն արեկան չկրցաւ համոզել և խաբել ծերուկ Թէյլըրը, երկու խընդրոյն մասին ալ վերջնական պատասխանս տուի, և անգամ մըն ալ չպիտի փորձէ իր աղտոտ ու վատ ներկայութեամբը մեր այս աղքատիկ տնակը աղտոտել։

«Զլօրա, տարիքս առած եմ, հետեւաբար կրնայ ըլլալ որ յանկարծական մահով մը մեռնիմ, ուստի չեմ ուզեր որ այս գաղտնիքը ինծի հետ գերեզման մտնէ։

«Կրնայ ըլլալ որ այս մեղաւոր երիտասարդը օր մը զղջալով վարած կեանքէն կը հեռանայ, և կրնայ ըլլալ որ այս գաղտնիքը քեզի համար մեծ օգուտ մը կ'ունենայ։ Գիտնալով որ այդ գաղտնիքը գէշ նպատակի մը համար չգործածելու չափ խելք ունիս, յարմար կը դատեմ զայն իմ ողջութեանս քեզի իմացնել։

«Անոր անցեալը քեզի պատմելուս մէջ ուրիշ գլխաւոր պատճառ մըն ալ ունիմ։

«Եթէ քեզի գրել տալիք անհեթեթ պատմութենէս ետքն ալ նորէն փափաք յայտնես այդ երիտասարդին հետ ամուսնանալու, գիտցիր որ չեմ փորձեր քեզի ընդդիմանալ։

«Այսքանը կը բաւէ. հիմայ գրիչ, թուղթ, մելան առնելով եկուր տեսնեմ քովիկս։»

«Հօրս հրամանը անմիջապէս գործադրեցի, և ահաւասիկ անոր՝ ինծի գրել տուած պատմութիւնը.—

«Ճէնքինս անուն բժշկական վարժարանի աշակերտ մը, վիրաբուժական ուսումը սորվելէ ետքը գործի ձեռնարկած ատեն, հայրը մեռնելով ահագին հարստութիւն մը թողած էր իրեն։

«Ճէնքինս վիրաբուժութեան մէջ օր ըստ օրէ յառաջ երթալով քիչ ատենուան մէջ այնքան մեծ անուն մը շահեցաւ որ, արդէն հօրմէն ահագին հարստութիւն մըն ալ ժառանգած ըլլալով, ամէն ոք կ'ուզէր իր աղջիկը այդ հռչակաւոր և հարուստ վիրաբոյժին հետ ամուսնացնել։

«Սակայն դժբախտ և աննման գեղեցկութեան տէր աղջիկ մը, բայց աղքատ, Ճէնքինսի սիրտը գրաւած էր։ Ճարտար վիրաբոյժը իր հարստութեանը մէջ ալ այս աղջկան հաւատարիմ մնալով իրեն առաջարկուած հարուստ ու ազնուական աղջիկները մերժեց։

«Ճէնքինսի հօրը մահուանէն ճիշդ տարի մը ետքը աղքատ բայց գեղանի Գլօթիլտ հարուստ և հռչակաւոր վիրաբոյժին կինը եղած էր։

«Երկու տարի շարունակ Ճէնքինսի տան մէջ երջանկութիւնը և սէրը տիրեցին, ու երկու ամուսինները զաւկի մը տէր ըլլալէն ուրիշ բաղձանք չունէին։

«Հռչակաւոր վիրաբոյժին տան դռները եկող գացող հիւրերուն առջեւ միշտ բաց էին։ Այս հիւրերուն մէջ կը գտնուէր նաեւ հարուստ տիկնոջ մը Թոմաս անուն երիտասարդ որդին։

«Այս երիտասարդը արտաքուստ իր ցոյց տուած բարութեամբ և քաղաքավարական ձեւերով քիչ ժամանակի մէջ Ճէնքինսի և անոր դեռատի կնոջ համակրութեան արժանացաւ, և մանաւանդ տարաբաղդ Ճէնքինսի այն աստիճան հաւատարմութեան առարկայ եղաւ որ, շատ անգամ տիկին Ճէնքինսը առանձին կերպով պտոյտի կը տանէր, և ընտանեաց մէկ հաւատարիմ անդամը կը նկատուէր։

«Ճէնքինս չէր գիտեր թէ իր դուռը ո՛ր աստիճան թունաւոր իժի մը առջև բաց թողած էր։

«Շատ անգամ վիրաբոյժը հիւանդի մը քովէն տուն վերադարձած ատեն կինը հոն չէր գտներ, և սպասուհիներուն հարցուցած ատեն, այս վերջինները քմծիծաղով մը կը պատասխանէին. «Մըսթըր Թոմասի հետ պտոյտի գնաց։» Ու իր կնոջ վրայ ծայր աստիճան վստահութիւն ունեցող միամիտ Ճէնքինս ալ «Օլ րայթ» ըսելով իր առանձնասենեակը կը քաշուէր։

(Շարունակելի)